

Stručno obrazovanje kroz praktičnu nastavu u metalском sektoru u Bosni i Hercegovini

Izazov

Bosna i Hercegovina raspolaže velikim količinama sirovine koja se može iskoristiti u metalском sektoru i mašinstvu. Ovi sektori čine oko četvrtinu proizvodnje u zemlji i trećinu izvoza. Međutim, tokom rata i ekonomske transformacije koja je nakon toga uslijedila, nestala su skoro sva radna mjesta ove industrije.

Visokokvalificirani radnici/ce su u velikoj mjeri emigrirali u inostranstvo ili u druge krajeve Bosne i Hercegovine. Preostali stručnjaci su našli zaposlenje u drugim sektorima kao pomoćni i povremeni radnici.

Kao posljedica toga danas je evidentan nedostatak kvalificiranih stručnjaka u industriji metalogradnje i mašingradnje. Istovremeno, stopa nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini je sa 27% znatno veća od prosjeka u Evropskoj uniji. Preduzeća za preradu metala uglavnom traže zavarivače/ice i bravare/ke, a zbog sve veće upotrebe novih tehnologija sve više se traže i CNC operateri. Međutim, kako se stručno obrazovanje nedovoljno zasniva na praktičnoj nastavi, a učenici nisu dovoljno pripremljeni za ulazak na tržište, na tržištu rada ne postoji dovoljan broj stručnjaka.

Za CNC operatera u mnogim školama trenutno ne postoji ni zaseban smjer nastave. Razmjena između privrede i srednjih škola je nedovoljna i ograničena na pojedinačne inicijative i preduzeća.

Rješenje

Od decembra 2015. su se preduzeće za preradu metala GS-Tvornica mašina Travnik d.o.o. (GS-tmt) i Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH udružili u razvojno partnerstvo s ciljem prilagođavanja stručne obuke potrebama evropske industrije mašingradnje za zanimanja zavarivača/ica, bravara/ki i mašinskih tehničara/ki u Srednjobosanskom kantonu. Pritom se partneri posebno zalažu za povećanje praktične nastave i integraciju specijalizacije za CNC operatera u postojeći plan i program mašinskog tehničara. Kako bi se to postiglo, GS-tmt je zaključio partnerstvo za izvođenje praktične nastave sa ukupno tri tehničke srednje škole u Travniku i Novom Travniku. Preduzeće GS-tmt se prema modelu kooperativnog obrazovanja obavezalo dugoročno provesti praktičnu nastavu u svojim radionicama, dok će škole nuditi teoretsku nastavu i praktičnu osnovnu obuku u svojim radionicama. U toku trajanja projekta se očekuje da se i druga preduzeća uključe u partnerstvo.

"Naše preduzeće i svi učesnici u velikoj mjeri imaju koristi od svestranog i dugogodišnjeg iskustva GIZ-a, bez čijeg dobrog imidža i umreženosti u Bosni i Hercegovini bi ovakvi projekti bili veoma teško sprovođivi "

Atena Stegert, direktorica, GS-Tvornica mašina Travnik d.o.o

Aktivnosti

Partneri su provjerili postojeće školske nastavne planove i programe triju partnerskih škola i izradili dopunske prijedloge za nastavne planove stručnih smjerova za zavarivače/ce, bravare/ke i mašinske tehničare/ke sa specijalizacijom za CNC operatera. Revidirani nastavni planovi će biti stavljeni na raspolaganje i drugim školama u Bosni i Hercegovini, kao i Regionalnoj razvojnoj agenciji za Srednjobosanski kanton (REZ) u svrhu prosljeđivanja zainteresiranim preduzećima.

Sedam stručnjaka iz GS-tmt-a je prošlo obuku za trenere/mentore. Oni će praktičnu obuku ubuduće provoditi u svom preduzeću, ali će također biti dostupni kao treneri drugim preduzećima koja učestvuju u partnerstvu. Zaposlenici Regionalne razvojne agencije su također učestvovali u obuci za trenere kako bi ovu obuku dugoročno ponudili i drugim preduzećima.

Školska radionica srednje škole u Travniku opremljena je mašinama i radnim sredstvima koja će učenicima i učenicama, koji/e u početku nisu u mogućnosti da završe praktičnu nastavu u preduzeću, omogućiti praktičnu osnovnu obuku.

U školskoj 2016./2017. godini GS-tmt je omogućilo praktičnu nastavu u svom preduzeću za 20 od 88 učenika/ca srednjih škola. Preostali učenici/ce će prvo pohađati praktičnu osnovnu obuku u školskim radionicama; a kasnije će ih druga preduzeća preuzeti za praktičnu nastavu. Svi/e učenici/ce koji/e završe praktičnu nastavu kod GS-tmt-a će dobiti certifikat o završenoj praksi. Učenici/e koji/e su završile praksu za zavarivače će uz to dobiti priliku da ih certificira Institut za zavarivanje Tuzla.

U okviru informativnih događaja partneri će predstaviti obrazovni modul koji se zasniva na praktičnoj nastavi i drugim preduzećima koji se bave preradom metala i srednjim školama.

Partneri vjeruju će se još najmanje pet preduzeća uključiti u partnerstvo i također nuditi praktičnu nastavu.. U ovim preduzećima bi do kraja projekta još najmanje deset dodatnih učenika/ca srednjih škola trebali/e pohađati praktičnu nastavu. Polazeći od postavljenog cilja da stručna obuka treba bolje da odgovara potrebama industrije, GS-tmt planira nakon obuke ponuditi stalno zaposlenje najmanje 10 učenika/ca.

Učinci i rezultati

- Nastavni planovi smjerova bravar/ka i mašinski/a tehničar/ka su poboljšani, više orijentirani ka praksi te dopunjeni specijalizacijom za CNC operatera.
- Najmanje 10 učenika/ca prilagođene nastave će nakon prakse dobiti stalno zaposlenje kod GS-tmt-a.
- Očekuje se da će se još najmanje pet drugih preduzeća pridružiti partnerstvu za praktičnu nastavu.

Ukratko

Trajanje	01. decembar 2015.- 30. novembar 2018.
Zemlja	Bosna i Hercegovina
Cilj	Unapređenje kvaliteta stručnog obrazovanja za zavarivače, bravare i mašinske tehničare sa specijalizacijom za CNC operatere u Srednjobosanskom kantonu, u skladu sa zahtjevima evropske mašinske i metaloprerađivačke industrije.
Partner	GS-Tvornica mašina Travnik d.o.o. i GIZ
Wirkungen	<ul style="list-style-type: none">• Inovacije su integrisane u nastavne planove triju partnerskih škola• 20 učenika/ka je započelo praktičnu obuku• Najmanje 10 učenika/ka će nakon obuke dobiti stalno zaposlenje u GS-tmt

Izdavač Deutsche Gesellschaft für
Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Sjedištedruštva: Bonn und Eschborn
Razvojnpartnerstvasaprivredom
(develoPPP.de)
Dag-Hammarskjöld-Weg 1-5
65760 Eschborn
T +49 (0) 61 96 79-73 77
F +49 (0) 619679-11 15
E develoPPP@giz.de
I www.giz.de

Datum Februar 2017

GIZ je odgovoran za sadržaj ove publikacije.

Projekat

develoPPP.de

Implementira

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

U ime

Ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj Savezne
Republike Njemačke (BMZ)

Referat

Saradnja sa privredom